

Parlementaire Onderzoekscommissie PFAS

19 november 2021

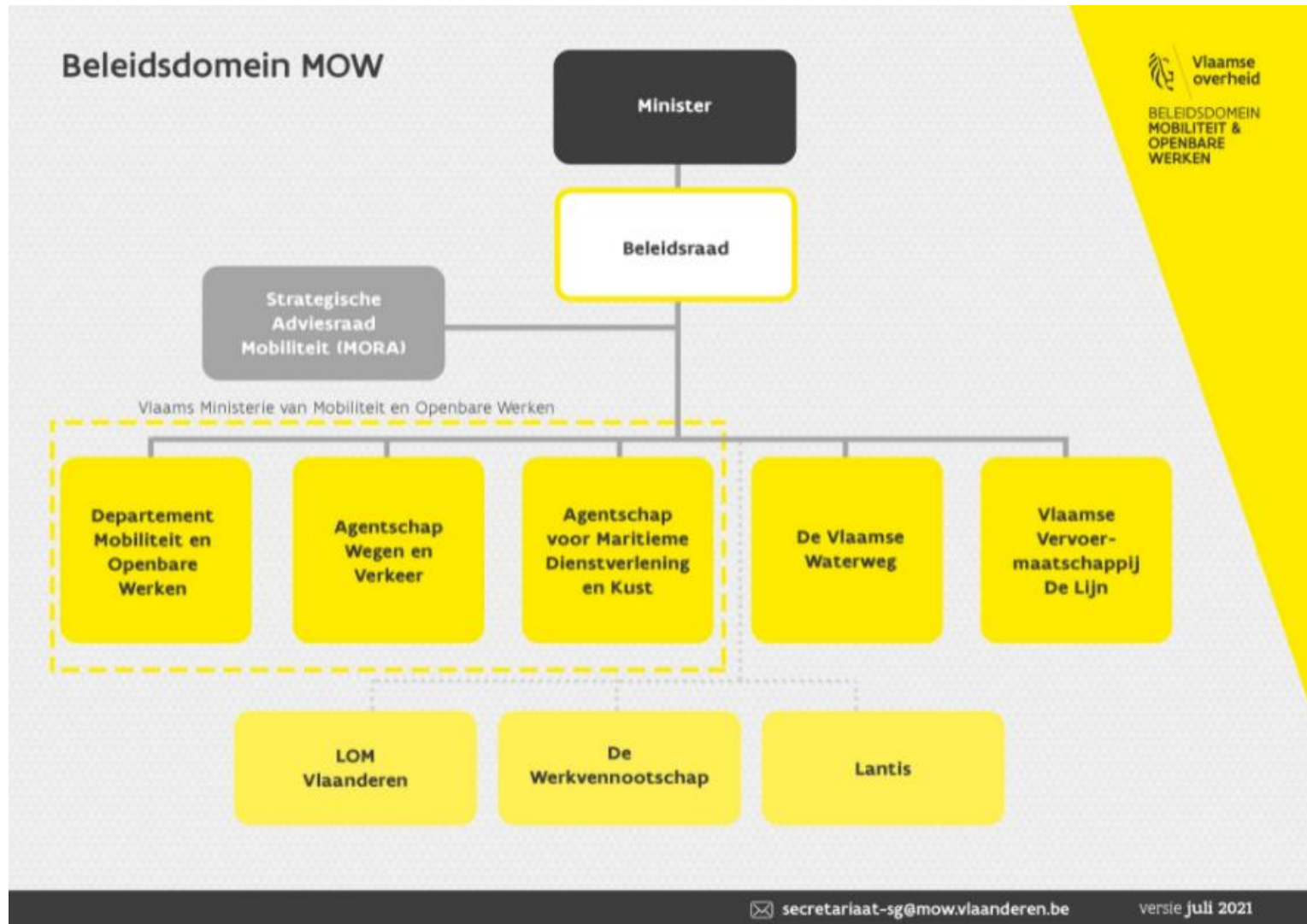
Vlaanderen

is mobiliteit &
openbare werken

Inhoud

- ✓ **Departement MOW: situering**
- ✓ **Omgang met bodemverontreiniging**
- ✓ **PFOS-verontreiniging Zwijndrecht**
- ✓ **Aanpak PFAS binnen
beleidsdomein MOW**
- ✓ **Conclusies**

Departement MOW: situering

Departement MOW - situering

Expertise in beweging:

- ✓ Expertise in beleid
- ✓ Expertise in ondersteuning
- ✓ Expertise in maritieme toegang

Departement MOW - situering

Rol departement bij Beleidsdomeinoverschrijdende thema's, zoals milieu:

- ✓ Beleidsondersteunend
- ✓ Coördinerend: standpunten, adviezen bijv. bij nieuwe regelgeving
- ✓ Kennisuitwisseling
- ✓ Voorbeelden:
 - Vertegenwoordiging in Gewestelijke Overleginstantie (GOI): Natura2000
 - Coördinatie van input/advies bij Programmatische Aanpak Stikstof
 - Opmaak leidraad explosieven in de ondergrond
 - Gecoördineerd standpunt archeologiewetgeving
 - Interne netwerken rond bodem, grondverzet, afval en recent PFAS m.o.o. kennisuitwisseling
 - Bijdrage opmaak rapport Commissie Grondverzet (Karl Vrancken)

Departement MOW - situering

Rol in Oosterweelverbinding en Masterplan Antwerpen/Toekomstverbond:

- ✓ **Beleidsondersteunend:** bvb. ondersteuning Vervoerregio Antwerpen, voorbereiding oprichtingsdecreet Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel
- ✓ **Coördinerend:**
 - Overlegfora: Taskforce Toekomstverbond, Stappenoverleg
 - Voortgangsrapportages Masterplan Antwerpen / Toekomstverbond
 - Parlementaire vragen
 - Communicatie over Toekomstverbond
- ✓ **Beleidsuitvoerend:**
 - Opdrachtgever Intendant
 - Aanstelling studiebureaus voor onderzoek Oosterweelverbinding
 - Beheer raamcontracten voor ontwerpteams leefbaarheidsprojecten en onderzoek lucht- en geluid i.k.v. leefbaarheidsprojecten
- ✓ **Technische expertise:**
 - Xperta: vb. advies afdeling Geotechniek m.b.t. duurzaamheid afdeklaag en grondwaterstanden bij veiligheidsberm
 - Databank Ondergrond Vlaanderen => PFAS-verkenner!

PFOS-verontreiniging Zwijndrecht

- 2017:

- **Taskforce** 25/10/2017: Mededeling Lantis dat de bodemverontreiniging op Linkeroever verder wordt besproken met 3M en OVAM
- **Politiek Stuurcomité** 18/09/2017:
 - Onderzoek in 2006-2007: geen sanering bodem nodig, wel voor grondwater
 - Met VMM saneringsnorm bepalen voor lozing grondwater
 - Impact op gezondheid wordt nog in kaart gebracht
 - Risico's voor project: timing en kostprijs
 - Geplande stappen:
 - uitwerken beste oplossing zowel voor het grondverzet als het grondwater
 - betrokken partijen (OVAM, VMM, 3M, BAM) samen brengen ifv overleg en gezamenlijke aanpak

PFOS-verontreiniging Zwijndrecht

✓ 2019:

- Kabinetsnota: Wijzigende regelgeving in Nederland, vraag analyse mogelijke impact in Vlaanderen
- Begroting 2020 verslag Rekenhof: “De hoofdwerken van het Oosterweelproject bevatten ook buiten het taakstellend budget specifieke uitgaven voor sanering (PFOS) ...”

✓ 2020

- Begroting 2020 verslag Rekenhof: “De hoofdwerken van het Oosterweelproject bevatten **ook** buiten het taakstellend budget specifieke uitgaven voor sanering (PFOS) ...”
- Aanpassing uitgaven begroting 2020: vertraging werken op Linkeroever t.g.v. PFOS-vervuiling
- Vertragingskosten t.g.v. vertragingen COVID-19 werden berekend o.b.v. ervaring met vertraging t.g.v. PFOS
- Voortgangsrapportage 15/10/2020: melding gemaakt van bodem- en grondwaterverontreiniging Zwijndrecht
Juridische steekspel aannemer – opdrachtgever voorkomen door afspraken te maken over plannings- en financiële kaders

PFOS-verontreiniging Zwijndrecht

✓ 2021

➤ Voortgangsrapportage 25/02/2021:

- “De risico’s categorie 4 die momenteel zijn opgetreden (wijziging AREI, PFOS, asbest, corona) zijn voldoende gefinancierd tot en met 2021.”
- “Er trad al één risico categorie 4 op, namelijk de PFOS-vervuiling. De sanering wordt geraamd op 63,3 miljoen euro. “ en “Een derde mogelijk probleem betreft de voldoende financiering van de risico’s categorie 4. De PFOS-sanering wordt geraamd op 63,3 miljoen euro. Hiervoor is al 26,8 miljoen euro beschikbaar via het VFLD en 23 miljoen euro via het relancebudget.”

PFOS-verontreiniging Zwijndrecht

Conclusie:

- ✓ Bodemverontreiniging was bekend
- ✓ Impact op kostprijs en timing in kaart gebracht
- ✓ OVAM en VMM betrokken; werking binnen bestaande kaders

Omgang met bodemverontreiniging

- ✓ Grondverzet en bodemverontreiniging aandachtspunt sinds begin jaren 2000 (Departement LIN)
- ✓ Bodemverontreiniging op werfniveau:
 - Toepassing wetgeving: vnl regelgeving grondverzet
 - Impact op kostprijs en timing
 - Bepalend voor de hergebruiksmogelijkheden
- ✓ Bodemverontreiniging binnen Beleidsdomein: kennisuitwisseling intern MOW of via overlegplatform Bodem-Afval (OVAM, bodembeheerorganisaties)
- ✓ Steeds inzet best beschikbaar kennis (via eBSD)

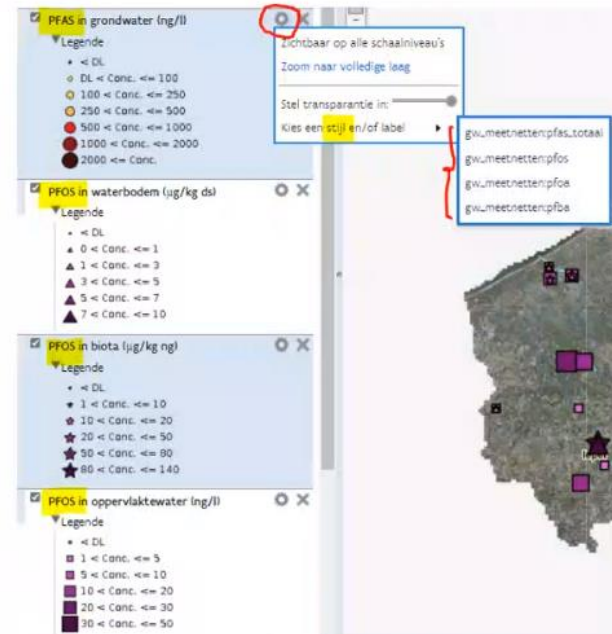
Aanpak PFAS

- ✓ Inventarisatie en herevaluaties
 - juni 2021: eerste inventarisatie van projecten waarin PFAS als verdachte parameter in beeld kwam
 - juni 2021: advies herevaluatie lopende werven (n.a.v. Oosterweel + nieuwe toetsingswaarden en inzichten)
 - oktober 2021: actualisatie inventarisatie
- ✓ Bijdragen taken opdrachthouder
 - Commissie Vrancken:
 - Penhouder
 - Advies afdeklaag 3M-berm (GEO)
 - Databank Ondergrond Vlaanderen (wat? Wat gedaan?): ontwikkeling **PFAS-verkenner** (zie volgende slide)
 - Sterk aangedrongen op en betrokken bij werkgroep grondverzet

PFAS-verkenner

► Sedert 15/11/2021: eerste versie publiek beschikbaar met data ter beschikking gesteld door VMM

→ (1) milieutoestand in grondwater, oppervlaktewater, waterbodemon biota – zowel meetresultaten als visualisatie PFAS/PFOs

Vlaanderen
is mobiliteit &
openbare werken

Conclusies

- ✓ Steeds op de hoogte
- ✓ Situatie in kaart gebracht binnen Beleidsdomein
- ✓ Initiatieven genomen
- ✓ Nood aan stabiel rechtszeker kader